

Geografie obyvatelstva a sídel 2

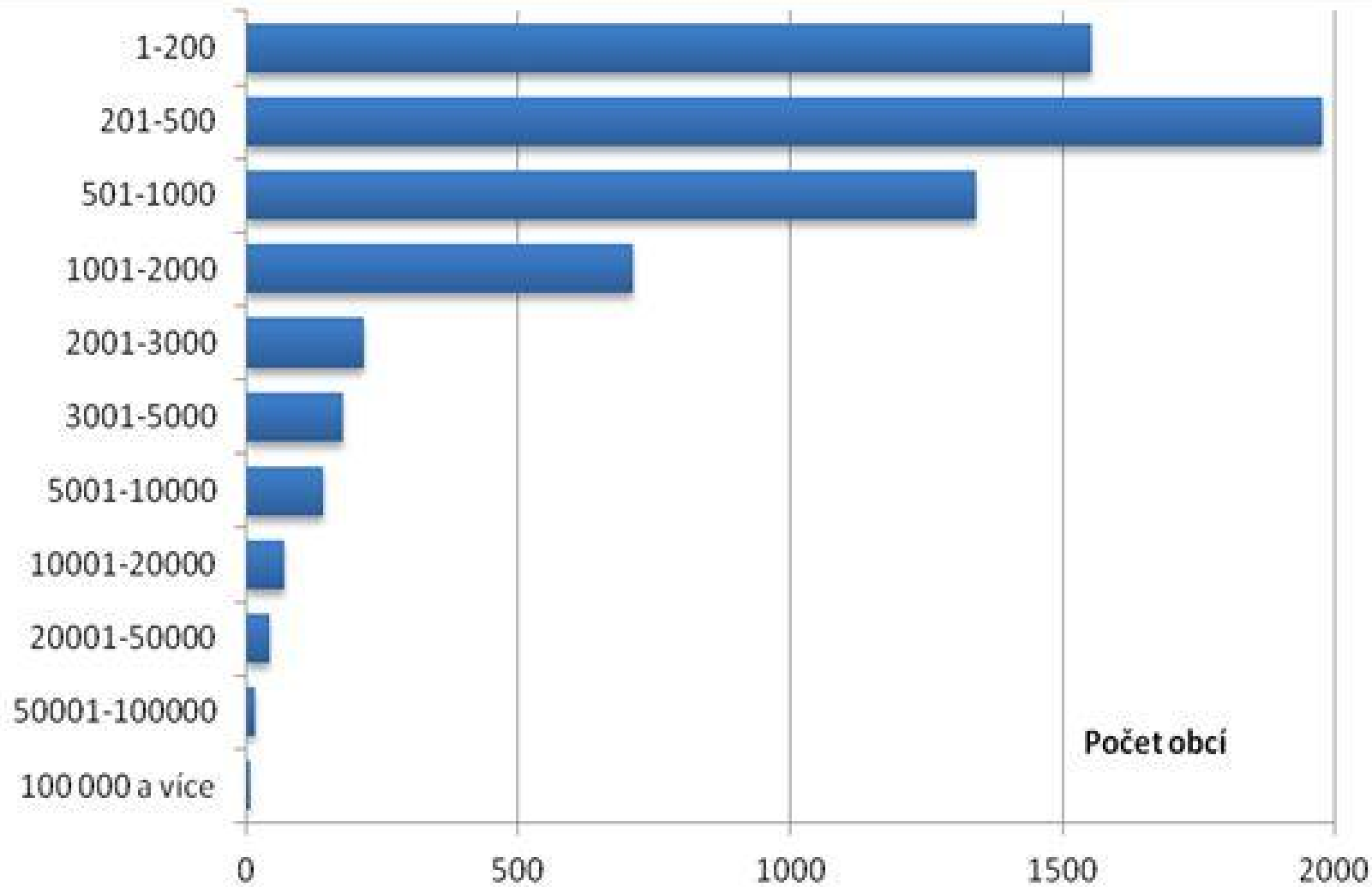
Zadání cvičení č. 3

Sídelní struktura ČR

- Současná sídelní struktura ČR je dědictvím několikasetletého historického vývoje osídlení českých zemí:
 - nejdříve osídleny úrodné nížiny a oblasti podél vodních toků
 - postupně zalidňování podhorských a horských oblastí
 - od 13. stol. i německá kolonizace
- Je charakterizována určitými svébytnými rysy, mezi které patří zejména:
 1. vysoký stupeň rozdrobenosti venkovských sídel
 2. relativně nízké zastoupení velkoměst
 3. významná role malých a středních měst

- Současná sídelní struktura České republiky se vyznačuje poměrně značnou roztržitostí:
--> **existence velkého počtu relativně malých obcí:**
- K 1. 1. 2011 existovalo na území ČR celkem **4 856 obcí s počtem obyvatel menším než 1 000** (77,7 % z celkového počtu všech obcí, pouze 17 % obyvatel ČR)
- Počet venkovských sídel v České republice, tj. vesnic, rozptýlených sídel, vísek a samot, se odhaduje na cca 40 tisíc, při průměrné vzdálenosti sídel okolo 1,5 km

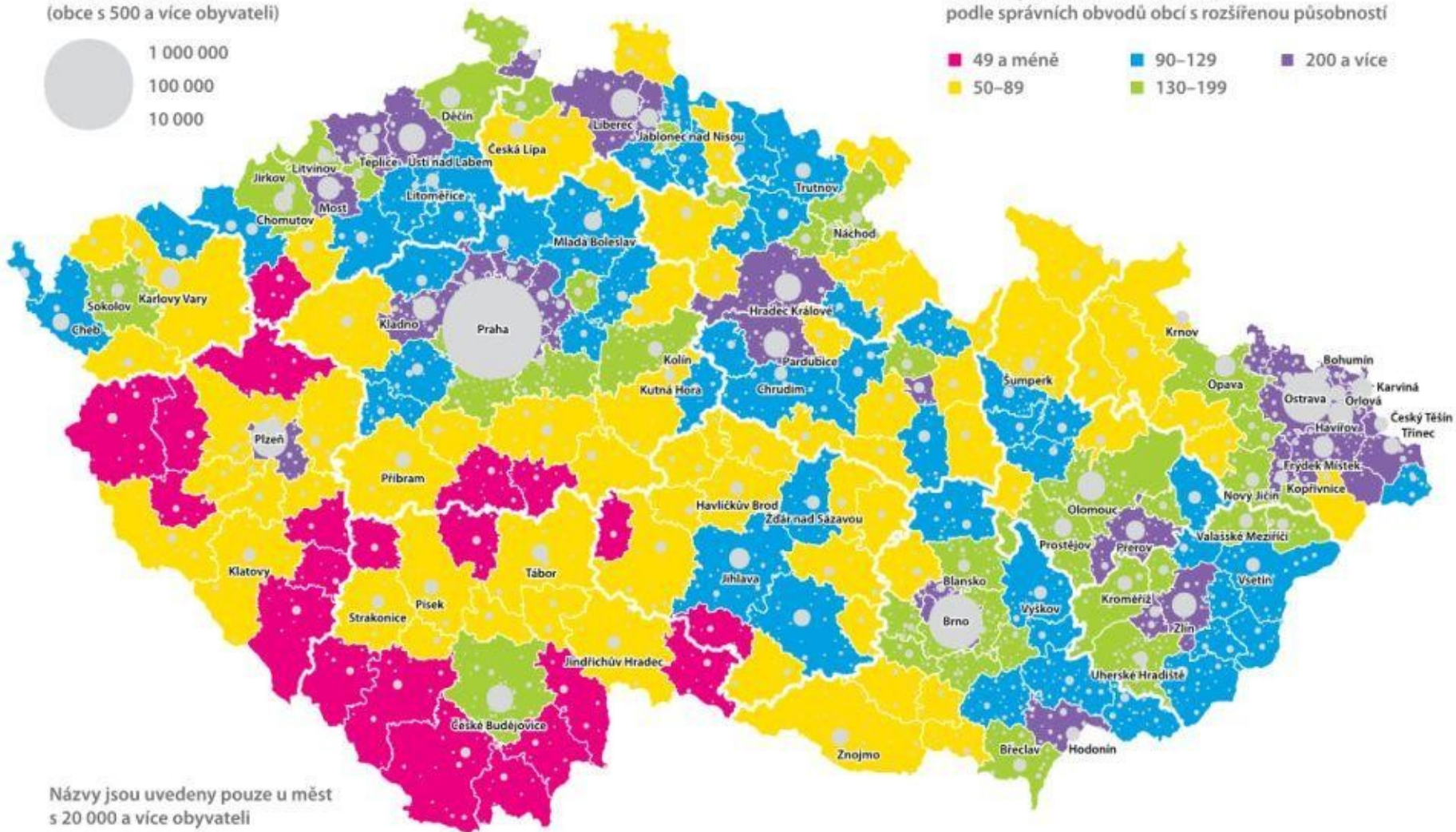
Velikostní kategorie

Počet obvatel v obci
(obce s 500 a více obyvateli)

Počet obyvatel na km² v roce 2010
podle správních obvodů obcí s rozšířenou působností

Koeficient blízkosti / střední vzdálenosti

- Jako charakteristika rozmístění obyvatelstva může být použit i koeficient blízkosti, respektive koeficient střední vzdálenosti:

$$S_v = \sqrt{A / C}$$

kde: A je celková plocha studovaného území,
 C je počet sídel tohoto území

- Takto definovaný ukazatel vyjadřuje ***průměrnou vzdálenost mezi sídly sledovaného území (hustotu sídelní sítě)***.

Zadání cvičení 3

Velikostní skupiny obcí

- zařazení každé obce do jedné z devíti skupin podle počtu obyvatel
- méně než 199 ob.
- 200 – 499 ob.
- 500 – 999 ob.
- 1 000 – 1 999 ob.
- 2 000 – 4 999 ob.
- 5 000 – 9 999 ob.
- 10 000 – 19 999 ob.
- 20 000 – 49 999 ob.
- 50 000 – 99 999 ob.
- 100 000 a více ob.

- do takto vytvořených intervalů roztrďte všechny obce Vašeho SO ORP a to pro roky 1930, 1950, 1991 a 2011

Velikostní skupiny obcí	1930	1950	1991	2011
do 199 obyvatel	4	3	3	4
200 - 499	9	8	7	8
500 - 999	12	11	13	9
1000 - 1999	0	1	1	1
2000 - 4999	2	3	3	4
5000 - 9999	4	3	3	4
10000 - 19999	9	8	7	8
20000 - 49999	1	1	1	1
50000 - 99999	0	0	1	1
100000 a více	0	0	0	0
celkem obcí	41	38	39	40

- vytvořte obdobnou tabulku, spočítejte **podíl obyvatel** a **podíl na počtu obcí** každé velikostní skupiny pro jednotlivé sledované roky

- vytvořte obdobnou tabulku, spočítejte **podíl obyvatel a podíl na počtu obcí** každé velikostní skupiny pro jednotlivé sledované roky
- Podíl počtu obcí v jednotlivých kategoriích (%):

Velikostní skupiny obcí	1930	1950	1991	2011
do 199 obyvatel	9,8	7,9	7,7	10,0
200 - 499	22,0	21,1	17,9	20,0
500 - 999	29,3	28,9	33,3	22,5
1000 - 1999	0,0	2,6	2,6	2,5
2000 - 4999	4,9	7,9	7,7	10,0
5000 - 9999	9,8	7,9	7,7	10,0
10000 - 19999	22,0	21,1	17,9	20,0
20000 - 49999	2,4	2,6	2,6	2,5
50000 - 99999	0,0	0,0	2,6	2,5
100000 a více	0,0	0,0	0,0	0,0
celkem	100	100	100	100

Vypočítejte koeficient blízkosti obcí

- Pro území SO ORP
- Pro území ČR
- Hodnoty porovnejte

Vytvořte kartogram obcí dle velikostních skupin za 2011:

- skupina 199 a méně obyvatel = nejsvětlejší odstín
- skupina 100 000 a více obyvatel = nejtmaší odstín

Shrnutí

Pro obce Vašeho SO ORP a pro roky 1930, 1950, 1991 a 2011 vytvořte:

- 1) Tabulku počtu obcí v jednotlivých velikostních intervalech – absolutní hodnoty + podíl (%) počtu obcí v každém intervalu
- 2) Tabulku absolutních počtů obyvatel obcí pro každý interval + podíl (%) počtu obyvatel obcí na jednotlivých intervalech
- 3) Tabulku vývoje pořadí 10 největších obcí v SO ORP
- 4) Tabulka s výpočtem koeficientu blízkosti sídel (SO ORP, ČR) + komentář
- 5) Kartogram obcí SO ORP podle náležitosti do velikostních kategorií

Zdroje:

- Historický lexikon obcí ČR 1869 – 2011
- **Odevzdání do ISu: 1. dubna 23:55**